

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a Mgr. et Ing. et Bc. Radovana Havelce v právní věci stěžovatele **Ing. V. V., CSc.**, správce konkursní podstaty úpadce M. S. C., spol. s r. o., zastoupeného Mgr. Tomášem Rosickým, advokátem se sídlem v Jihlavě, Fritzova 2, za účasti **Finančního úřadu v Jihlavě**, se sídlem v Jihlavě, Tolstého 2, v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 17. 8. 2006, č. j. 29 Ca 135/2006 – 79,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 17. 8. 2006, č. j. 29 Ca 135/2006 - 79, odmítl žalobu, kterou se stěžovatel domáhal zrušení rozhodnutí Finančního úřadu v Jihlavě (dále jen „finanční úřad“) ze dne 20. 4. 2000, č. j. 48938/00/314911/0947, ze dne 17. 5. 2000, č. j. 58223/00/314911/0947, ze dne 7. 6. 2000, č. j. 63674/00/314911/0947, ze dne 19. 7. 2000, č. j. 73680/00/314911/0947, ze dne 15. 8. 2000, č. j. 81504/00/314911/0947, ze dne 15. 9. 2000, č. j. 89062/00/314911/0947, ze dne 18. 10. 2000, č. j. 96934/00/314911/0947, ze dne 15. 12. 2000, č. j. 115297/00/314911/0947, ze dne 15. 1. 2001, č. j. 5301/01/314911/0947, ze dne 16. 2. 2001, č. j. 25850/01/314911/0947, ze dne 8. 3. 2001, č. j. 35867/01/314911/0947, ze dne 15. 5. 2001, č. j. 66841/01/314911/3062, ze dne 14. 6. 2001, č. j. 74881/01/314911/3062, ze dne 11. 7. 2001, č. j. 81343/01/314911/3062, ze dne 6. 8. 2001, č. j. 87866/01/314911/3062, ze dne 19. 9. 2001, č. j. 97547/01/314911/3062, ze dne 12. 10. 2001, č. j. 103256/01/314911/3062, ze dne 13. 11. 2001, č. j. 113371/01/314911/3062, ze dne 3. 12. 2001, č. j. 118069/01/314911/3062, ze dne 16. 1. 2002, č. j. 4398/02/314911/3062, ze dne 13. 2. 2002, č. j. 21224/02/314911/3062, ze dne 14. 3. 2002, č. j. 36678/02/314911/3062, ze dne 18. 4. 2002,

č. j. 59810/02/314911/3062, ze dne 21. 5. 2002, č. j. 70320/02/314911/3062, ze dne 24. 6. 2002, č. j. 78676/02/314911/3062, ze dne 22. 7. 2002, č. j. 85526/02/314911/3062, ze dne 5. 8. 2002, č. j. 90295/02/314911/3062, ze dne 26. 5. 2004, č. j. 77191/04/314911/3062, ze dne 18. 6. 2004, č. j. 83087/04/314911/3062, ze dne 19. 7. 2004, č. j. 89411/04/314911/3062, ze dne 16. 8. 2004, č. j. 98826/04/314911/3062, ze dne 6. 9. 2004, č. j. 103020/04/314911/3062, ze dne 11. 10. 2004, č. j. 111624/04/314911/3062, ze dne 12. 11. 2004, č. j. 123102/04/314911/3062, ze dne 14. 12. 2004, č. j. 130462/04/314911/3062, ze dne 5. 1. 2005, č. j. 1031/05/314911/3062, ze dne 23. 2. 2005, č. j. 25600/05/314911/3062, ze dne 11. 3. 2005, č. j. 36167/05/314911/3062, ze dne 20. 4. 2005, č. j. 64439/05/314911/3062, ze dne 4. 5. 2005, č. j. 70960/05/314911/3062, ze dne 19. 7. 2005, č. j. 90905/05/314911/3062, ze dne 5. 8. 2005, č. j. 97318/05/314911/3062, ze dne 13. 9. 2005, č. j. 106411/05/314911/3062, ze dne 21. 11. 2005, č. j. 126813/05/314911/3062, ze dne 20. 12. 2005, č. j. 135069/05/314911/3062, ze dne 19. 1. 2006, č. j. 5362/06/314911/3062, ze dne 15. 2. 2006, č. j. 22212/06/314911/3062, ze dne 24. 3. 2006, č. j. 50843/06/314911/3062 a ze dne 12. 4. 2006, č. j. 70661/06/314911/3062, jimiž rozhodl podle ustanovení § 64 odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“) o převedení přeplatku vniklého na dani z přidané hodnoty a dani z příjmů právnických osob vybíraných srážkou na úhradu jiných nedoplatků na daních evidovaných jak Finančním úřadem v Jihlavě, tak i jinými finančními úřady. V odůvodnění usnesení krajský soud uvedl, že dospěl k závěru, že stěžovatel u uvedených správních rozhodnutí nevyčerpal řádné opravné prostředky, a to i přes to, že v těchto rozhodnutích byl poučen o možnosti podat opravný prostředek (reklamací). Nebyla tak splněna základní podmínka uvedená v ustanovení § 5 s. ř. s. pro to, aby se stěžovatel mohl domáhat svých práv ve správním soudnictví.

Stěžovatel v kasační stížnosti podané proti tomuto usnesení krajského soudu v zákonné lhůtě uplatnil důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. V kasační stížnosti namítal, že krajský soud v jeho případě zvolil formální přístup. Jádrem problému je aplikace jednoduchého práva finančními úřady při vracení nadměrných odpočtů daně z přidané hodnoty do konkursní podstaty po prohlášení konkursu. V praxi přitom existují nejednotná stanoviska Ministerstva financí, Nejvyššího soudu, Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu k aplikaci § 14 odst. 1 písm. i) zákona č. 328/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Pokud jde o neuplatnění opravných prostředků, poukázal stěžovatel na skutečnost, že reklamací podal pouze v několika prvních případech. Když však zjistil, že veškeré reklamace budou vyřízeny stejně, dospěl k závěru o tom, že by vedl zbytečnou agendu a reklamace u dalších rozhodnutí nepodával. Má za to, že krajský soud měl při svém rozhodování přihlédnout k tomu, zda za daného skutkového a právního stavu, jakož i beznadějnosti ohledně změny přístupu správního orgánu, by nebylo podání řádných opravných prostředků zbytečným formalismem, neboť neměl stejně žádnou naději na zrušení 49 rozhodnutí finančního úřadu. Podle jeho názoru lze i přijmout stanovisko, že napadená rozhodnutí jsou vlastně nicotnými od samého počátku, a proto je nutno je zrušit. V této souvislosti poukázal i na přiložené stanovisko Veřejného ochránce práv. Z těchto důvodů navrhl, aby bylo napadené usnesení krajského soudu zrušeno a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle ustanovení § 5 s. ř. s. nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, lze se ve správním soudnictví domáhat ochrany práv jen na návrh a po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zvláštní zákon.

Podle ustanovení § 68 písm. a) s. ř. s. je žaloba nepřipustná také tehdy, nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného.

Podle ustanovení § 53 zákona o správě daní a poplatků může daňový dlužník proti postupu správce daně při placení a evidenci daně podat reklamaci, přičemž o podmínkách a způsobu jejího vyřizování platí přiměřeně ustanovení o námitkách.

Otázkou odmítnutí žaloby pro nepřipustnost z důvodu nevyčerpání řádných opravných prostředků se již Nejvyšší správní soud dříve zabýval ve svých rozhodnutích. Např. v rozsudku ze dne 30. 4. 2004, č. j. 3 As 58/2003 - 51, www.nssoud.cz, se vyslovil tak, že ochrany veřejných subjektivních práv ve správním soudnictví se lze domáhat teprve po vyčerpání řádných opravných prostředků, pokud je právní úprava připouští (§ 5 s. ř. s.). Svých práv se tedy žalobou proti rozhodnutí správního orgánu nemůže úspěšně domoci ten, kdo ve správním řízení proti rozhodnutí správního orgánu prvého stupně odvolání nepodal. Taková žaloba je podle § 68 písm. a) s. ř. s. nepřipustná a soud ji z této příčiny podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítne. V rozsudku ze dne 12. 5. 2005, č. j. 2 Afs 98/2004 - 65, www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud vyslovil závěr, že podmíněnost vyčerpání opravných prostředků ve správním řízení před podáním žaloby k soudu [§ 5, § 68 písm. a) s. ř. s.] je nutno vnímat jako provedení zásady subsidiarity soudního přezkumu a minimalizace zásahů soudů do správního řízení. To znamená, že účastník správního řízení musí zásadně vyčerpat všechny prostředky k ochraně svých práv, které má ve své procesní dispozici, a teprve po jejich marném vyčerpání se může domáhat soudní ochrany. Soudní přezkum správních rozhodnutí je totiž koncipován až jako následný prostředek ochrany subjektivních veřejných práv, který nemůže nahrazovat prostředky nacházející se uvnitř veřejné správy. V rozsudku ze dne 18. 9. 2003, č. j. 4 As 27/2003 - 77, publikovaném ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 64/2004 pak Nejvyšší správní soud vyslovil právní názor, že žaloba ve správním soudnictví je přípustná pouze po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zákon [§ 68 písm. a) s. ř. s.]. Žalobu, která jim předchází, správní soud odmítne [§ 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

S ohledem na citovaná ustanovení s. ř. s., jakož i se zřetelem ke konstantní judikatuře, se stěžovatel v souladu s ustanovením § 5 s. ř. s. mohl ve správním soudnictví domáhat ochrany svých veřejných subjektivních práv teprve až po vyčerpání řádných opravných prostředků ve správním řízení. V daném případě tento požadavek nebyl splněn, neboť stěžovatel reklamace, jakožto řádný opravný prostředek, proti předmětným rozhodnutím neuplatnil. Důvod, proč tak neučinil, není právně významný. Pokud proto krajský soud žalobu odmítl jako nepřipustnou z důvodu uvedeného v ustanovení § 68 písm. a) s. ř. s. postupem podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., posoudil věc v souladu se zákonem. Nejvyšší správní soud tudíž neshledal, že by byl naplněn kasační důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a nezabýval se již dále ani návrhy stěžovatele, včetně návrhu na posouzení „ústavně nesouladného stavu věci“.

Nejvyšší správní soud proto z uvedených důvodů kasační stížnost stěžovatele jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a finančnímu úřadu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. července 2007

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu